

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy óra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 243. szám.

Hétfő, október 26.

A társadalom és a nyomor.

Nagybecskerek, október 26.

Mennyi a nyomor és mennyi az ebből kifolyó bűn ezen a világon! Közel és távol az egyik büntett a másikat éri, s a napilapok — kénytelenek lévén azokról beszámolni — ujdonságaik közt alig hozhatnak egyebet, mint öngyilkosságot, sikkasztást, hamis pénzverést, lopást, rablást, gyilkosságot. S ez nem hogy javulna, hanem évről-évre rosszabbodik. Valóban, a társadalom szomorú képét tárja ez elénk. De hát miért van ez így? Mi viszi ezeket az embereket a bűn széles ösvényére? Bizony, sok esetben nem más, mint az inség, a nyomor és az éhség.

Öngyilkosság nyomor miatt! Mily borzasztó dolog s mintegy az ég felé emelt vád az egész társadalom ellen. Hány szegény ifju, hány szerencsétlen leány ült már a vádlottak padján, kik egyedüli mentőségül csak azt tudták folhozni, hogy akkor, mikor a bűnt elkövették, éhesek voltak.

Ezen a bajon segíteni a közjótékony-ság legfontosabb és legsürgősebb feladata. Itt egy ember segítsége számba se jön, itt az egész társadalomnak egyesülve, vállvetve kell arra törekedni, hogy ki-ki a maga módja, de mindenki egy közös elv szerint segítsen a társadalom nyomorultjain. Kisebb-nagyobb pénzadományokkal csak a testi és lelki nyomorékokon segíthetünk egy rövidke időre, kik fogyatkozásaik miatt képtelenek testi vagy szellemi munkával megkeresni mindennapi kenyerüket.

De nem segíthetünk vele a szegényeken, mert magunk neveljük őket koldusokká az által, hogy lustaságra szoktatjuk őket; s mennél inkább kényeztetni a társadalom ilyen nagyobb mérvű adakozásokkal szegényeit, annál inkább okolja önön-magát, ha a koldulók és kéregetők száma egyre szaporodik. Ezen az uton tehát nem megyünk semmire.

A valódi jótékony-ság: gondozni az árva kisdedeket, gyámolítani az öregeket, segíteni a szegényeket, ápolni a betegeket, vigasztalni a szerencsétleneket és sebhedt szívűeket, megtéríteni a bűnösöket: ez az a nagy és szent cél, melyet a jótékony-ság által el kellene érni. Igaz, hogy a társadalom már sokat tett ebben az irányban is. Ott vannak az árvaházak, a szegény- és kórházak s a ki odajuthat, azon segítve van. De ki vigasztalja a szerencsétlent, ki téríti meg a bűnöst? Egyedül csak az, a ki neki munkát ad. Mert a munka elfeledtetni a szív baját és a bűnre hajló emlékből kiszorítja a bűn tudatát. Munkát tehát a szegénynek és nem pénzt, mert a valódi, az igazi jótémény a munka. Mindenkinek a neki megfelelő munka a kellő időben: és segítve lesz a társadalom egyik legnagyobb baján.

Ez különösen a mostani időben okvetlenül és égetően szükséges, mert hány jobb házból való fiatal leány kénytelen ma már a megélhetési viszonyok nehézsége miatt önéregejéből megküzdeni az étellel. S a legtöbbben egyenesen vágyaik Mekkájába: Budapestre mennek. De csalódnak, mulik az idő, alkalmazást nem nyernek; s ha nincs bennük elég bátorság és erkölcsi erő megküzdeni a világgal, ha elzüllenek, elpusztulnak, kit ér miattuk a felelősség. Az egész társadalmat, mely sok minden

féléről gondoskodik ugyan, de a fiatal magukra hagyott leányokat nem vesz oltalma alá; mert sokan azt hiszik, a cseleedszerző-intézmény eléggé gondoskodik mindazokról, a kik dolgozni akarnak, a kik pedig nem akarnak nehéz munkából becsületesen megélni, ám lássák, mi lesz velük. A kik így beszélnek, nem tudják, mi játszódik ott le a színpalak mögött, nem tudják, mennyi kellémtelenségnek vannak ott különösen azon nők kitéve, kik jobb sorshoz voltak szokva s kiket csak az élet nyomora vetett oda.

Tanuljunk azért ebben is a művelt nyugattól s annak példáján buzdulva, annak nyomdokain haladva, teremtsük meg az igazi társadalmi jótékony-ságot hazánkban s létesítsünk olyan intézményeket, melyeknek feladata volna, hogy szegény, foglalkozás nélküli egyéneknek tisztességes, nekik megfelelő munkát szerezzen, de addig is, míg foglalkozást nyernek, azok elszállásolásáról és eltartásáról gondoskodjék. De ezt az időt sem szabadna tétlenül tölteniök, mert a tétlenség minden bűn kuforrása s azért az egész intézményt úgy kellene szervezni, hogy mindenkinek, legyen az nő avagy férfi, akadjon valami foglalkozás mindaddig is, míg alkalmazást nyernek s helyüket más valaki foglalja el.

Ezek az intézmények még egy másik, épp oly fontos, de még messzibbre kiható missziót is végeznének, a mennyiben — legalább némileg — határt szabna az óriási kivándorlásnak, mely évről-évre nagyobb mérveket ölt hazánkban. Mert, ha mindenki nyerne itthon elegendő foglalkozást, — pedig akadna itthon is minden munkáskésznek dolga — nem éreznék magukat anynyian kényszerítve új hont keresni túl a tengeren s nekimenni a bizonytalan jövőnek a távol idegenben. Munkát a szegénynek, ez legyen tehát a legközelebbi jövőben a közjótékony-ság jelszava.

K. S. I.

Nagybecskerek virilistái.

Nagybecskerek, október 26.

A legtöbb adót fizetők névjegyzékét kiigazító bizottság most végezte a városi virilisták idej névjegyzékének összeállítását, amely szerint a jövő évre a következő a virilisták névjegyzéke:

M. kir. kincstár 20115 korona.
Özv. Popovics Sándorné Julia 4268 kor.
Vinczevidy Ernő 4084 kor.
T. H. É. vasutak 3569 kor.
Wolfinger Viktor 3480 kor.
Dr. Demkó Pál 3396 kor.
Özv. Muncsics Kuzmáné 3283 kor.
Dungyerszky Lázár 2986 kor.
Dr. Holländer László 2781 kor.
Kuränder Imre 2488 kor.
Botka Lajos 2302 kor.
Nagybecskereki gör. kel. szerb hitközség 2092 kor.
Hiller József és fiai cég 2041 kor.
Stoics Péter 2013 kor.
Kéler Ákos 2007 kor.
Stagelschmidt János 1985 kor.
Nagybecskereki gradnuciai negyedközség 1854 kor.
Torontálmezei nyugdíjalap 1721 kor.
Özv. Lucsics Miklósné Rozália 1719 kor.
Haidegger Odön 1688 kor.
Nagybecskereki oppovai negyedközség 1679 korona.
Napholtz Ágoston 1567 kor.
Nagybecskereki takarékpénztár 1470 kor.
Dr. Kiss János 1425 kor.
Krcselics Márk 1386 kor.
Bauer Henrik 1318 kor.

Muzslyai közös legelő 1312 kor.
Szalay József 1312 kor.
Dr. Stassik Ferenc 1276 kor.
Konkoly Sándor 1271 kor.
Lucsics Miklós 1261 kor.
Weisz Izidor 1242 kor.
Hutter János 1212 kor.
Steinitzer Géza 1190 kor.
Mihajlovics Milan 1180 kor.
Hadilly Döme 1166 kor.
Dr. Plechl Szilárd 1156 kor.
özv. Linyacszy Pálné 1142 kor.
Franz J. L. 1135 kor.
Szávics Iván 1115 kor.
özv. Papp Simai Anna 1107 kor.
Eibenschütz Gerő 1010 kor.
Bagyin Gyöka 1009 kor.
Gyukics Joca 1002 kor.
Nagybecskereki takaréks. és előlegegyet. r. t. 963 kor.
özv. Kollarich Mihályné 957 kor.
kk. Szávics Mita 957 kor.
Lipthay István 947 kor.
Menezzer Lipót 946 kor.
Billitz János 938 kor.
Szabó Kálmán 932 kor.
Dr. Gyorgyevics Milos 920 kor.
Dr. Mihalovich Odön 913 kor.
Dr. Pollák Viktor 907 kor.
Zsembery Pál 897 kor.
Vorgics Milos 884 kor.
Steyer István 860 kor.
Prandell Rezső 854 kor.
Vorgity Péter 851 kor.
Dimitrievics György 849 kor.
Popovics Arsen 847 kor.
Özv. Szávics Janosné 831 kor.
Krumenacker József 824 kor.
Dr. Mangold Samu 801 kor.
Annau János 797 kor.
Eiszler Mihály 797 kor.
Poroszkay Béla 787 kor.
Fein Fülöp 780 kor.
Kuruesky Áca 777 kor.
Hirtenstein Márk 777 kor.
Horváth Jenő 774 kor.
Löwy Ignác 768 kor.
Dr. Várady Imre 761 kor.
Hajdaska Jenő 750 kor.
Dr. Nagy Dezső 742 kor.
Temmer Salamon 742 kor.
Popov Paja 739 kor.
Id. Mateics Milan 721 kor.
Mateics Gyula 720 kor.
Raskovics Mladen 714 kor.
Özv. Fuka Száváné 721 kor.
Engel Sámuel 706 kor.
kk. Annau József 698 kor.
Schmidt Jakab 688 kor.
Mesznik Lipót 684 kor.
Tunner Alajos 678 kor.
Nikiforovics Szima 667 kor.
Boleszny Antal 665 kor.
Kovács Sándor 664 kor.
Sztakity Zsárkó 659 kor.
Dr. Végh Lajos 642 kor.
Ifj. Stojkovics György 639 kor.
Tolvetth O. tó 637 kor.
Magyarov Szvetozár 631 kor.
Sztraity György 619 kor.
Schmidt Péter 618 kor.
Klein Bernát 609 kor.
Dr. Brájjer Lajos 609 kor.
Mateics Olga 608 kor.

Póttagok:

Réber Ferenc 598 kor.
Özv. Szávics Döméné 595 kor.
Dr. Haidegger Lajos 591 kor.
Kellner József 594 kor.
Röhrich Péter 575 kor.
Groszmann Zsigmond 567 kor.
Ifj. Bauer Pal 504 kor.
Bohn Péter 562 kor.
Wehner József 556 kor.
Weiterschan Mihály 549 kor.
Dr. Stein Lázár 542 kor.
Kertész Márk 539 kor.
Kokics János 534 kor.
Weiterschan Jakab 530 kor.
Raczkov Jevrem 529 kor.
Bakalov Mita 526 kor.
Devics Ackó 518 kor.

Özv. Pánics Lyubomirné 518 kor.
Dr. Grandjean József 515 kor.
Ujváry Adolf 514 kor.
Heck Bernát 496 kor.
Weiterschan Jakob 491 kor.
Özv. Uhlariich Paula 489 kor.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délután gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

— **Személyi hír.** Dr. Vinczevidy Ernő megyei főjegyző, aki az országos Rákóczi zarándoklaton Torontálvármegyét képviselte, tegnap Konstantinápolyból visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **Deák-ünnepély.** A nagybecskereki kereskedő ifjak egylete tegnap délelőtt 11 órakor a Korona-szálló nagytermében Deák-ünnepélyt rendezett, a melyen a kedvezőtlen idő miatt csak kevés közönség vett részt. Az ünnepély első pontja volt a Himnusz, melyet Cseh Elek felsőkereskedelmi iskolai tanár vezetésével a felsőkereskedelmi iskola énekkara adott elő igen szépen. Ezt követte Engelsmann Lajos egyesületi alelnök lendületes megnyitói beszéde, a mely után Robics Sándor elszavolta Ujváry: „Deák Ferenc emlékezete” című alkalmi költeményét, Preisz Béla pedig sikerült ünnepi beszédet tartott Deák emlékezetéről. A szép ünnepély a Szózat elnéklésével ért véget.

— **Tanítók gyűlése.** A Délvidéki Tanítóegylet bánlakai fiókköre ezidei őszi gyűlését Tolvádián október 14-én tartotta meg. A gyűlésen megjelent az egylet számos tagja, báró Hauser Károly a bánlakai járás főszolgabírája, a községi előljáróság, az iskolai gondnokság és a tanügy számos barátja. A gyűlés kezdete előtt Pálffy Ferenc elnök indítványára a jelenlevők ellátogattak az ovodába, ahol Zachariás Mariska igen sikerült előadását nézték végig, a honnan elismeréssel és meglepedéssel tértek vissza az állami iskolába, ahol az elnök 10 órakor megnyitotta az ülést. Elnöki megnyitói beszédében többek közt lendületes szavakkal emlékezett meg Deák Ferencről, a haza bölcséről, kinek emléke jegyzőkönyvi megőrkítését határozta a gyűlés, minek megtörténével a jelenlevők lelkesedéssel énekeltek el a Hymnuszt. Ezután következett Kubányi Etel gyakorlati előadása, a „3” szám fogalmának ismertetése az első osztályban. Ezt követte egy igen tanulságos és beható vita, ami után az előadó kisasszonynak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a gyűlés. A tárgysorozat számos pontja közül különösen kitűnt Pálffy Ferenc értekezése a tanítók összetartásáról, melyben igen behatóan foglalkozik azon ténnyel, mennyi erkölcsi előny származik, mint az egyes tanítóra, mint a tanítói karra azon méltányos és önzetlen együttműködésből és érintkezésből, mivel minden tagja egymásnak, mint a társadalom tagjának is tartozik. A gyűlés köszönetét nyilvánította és az értekezést a hivatalos lapban közzéteszik. A gyűlés után bankett volt, melyen mindenki részt vett, aki a gyűlésen jelen volt. Este igen sikerült táncmulatság volt a Délvidéki tanítóegylet konviktusa javára. Az egész gyűlés lefolyása, valamint a tagok lelkes munkálkodása fényes bizonyítékul szolgál a bánlakai járási tanítók fiók-egylete életrevalóságának annál inkább is, mert a fiók-kör valamennyi tagja tudja és érzi azt, hogy ezzel nemcsak a saját, hanem az egész tanítói kar szellemi emelkedését segíti elő.

— **Rákóczi-ünnepély és kuruc-táncestély.** A november 7-én tartandó s a helybeli közigazgatási tanfolyamhallgatók által rendezendő Rákóczi-ünnepély s kuruc-táncestély iránt város- és megyeszerte élénk érdeklődés mutatkozik. Egyrészt a már leközölt műsor izléses és tartalmas összeállítására, valamint az a körülmény, hogy a kuruc-táncestély az ideai elite-táncestélyeknek megnyitója, nemkülönben a rendező-bizottság fáradságot nem kímélő tevékenysége fényes sikert ígérnek annál is inkább, mivel a vármegye legjavolabb fekvő részeiből is sokan fognak azon részt venni. A kik meghívóra reflektálnak, ez irányban forduljanak Semsey Gyula vármegyei főlevéltárhoz. E helyütt újból megemlítjük, hogy az ünnepély d. u. 4 1/2 órakor a vármegyei ház disztermében, a táncestély pedig a kaszinó összes termeiben lesz.

— **Esküvő.** Brájer Gyula m. kir. honvédhadnagy tegnap tartotta esküvőjét Bayer Irmával, Bayer J. Nándor nagyszentmiklósi magánzó bájos leányával.

Geizinger Lipót batonyai gazdálkodó tegnap délelőtt esküvőt üzent Klein Hermann nagybecskereki kereskedő leányának, Vilma kisasszonynak. A polgári esketés délelőtt 11 órakor folyt le az itteni anyakönyvi hivatalban, ahol dr. Perisics Zoltán polgármester eskette össze a párt. Az egyházi esküvő délután 3 órakor volt az izr. templomban nagy közönség jelenlétében.

— **Lloyd-estély.** A nagy népszerűségnek örvendő Lloyd-estélyeket szombaton újították fel ismét. Az ideai évad ez első találkozója fényesen sikerült, amennyiben igen szép közönség gyűlt össze a Lloydnak ez alkalomra esinosan feldíszített termében, mely a legjobb és legfesztelebb hangulatban kivilágos-kivirradtig mulatott együtt. Az estélyen részt vettek:

Asszonyok: dr. Billitz Béláné, Deutsch Jakabné, Deutsch Józsefné, Dobó Ignácné, Engel Sámuelné, Engel Laura, Engelsmann Lajosné, Fein Fülöpné, Freund Lajosné, dr. Iványi Mórné, dr. Kardos Samuné, Kellner Miksáné, Kohn Sándorné, Kurliänder Imréné, dr. Mangold Samuné, Schwarz Lajosné, özv. Spiegel Bernátné, dr. Steiner Gyulané, Weisz Fülöpné (Sopronból.)

Leányok: Bauer Olga (Budapestről.) Deutsch Giza és Aranka, Fein Vilma, Freund Bertuska, Hirtenstein Felice és Rózsika, Kunetz Sarolta (Szabadkáról.)

— **Röser Miklós meghalt.** Egy országos hírű torontáli ember elhunytáról veszünk hírt: Röser Miklós pedagógus, volt országgyűlési képviselő, székesfővárosi bizottsági tag október 24-én hajnalban hosszas szenvedés után hetvenkilenc éves korában meghalt Budapesten. Az elhunyt érdemes munkása volt a magyar kereskedelmi oktatásnak. A torontálvármegyei Gyertyámoson született, tanulmányait Szegeden és a bécsi műegyetemen végezte; 1853—1884-ig mint kereskedelmi szakiró és igazgató fejtett ki sikeres működést. Ő írta az első magyar nyelvű áruismét s 1853-ban alapította a nevével elnevezett Röser-féle nevelőintézetet. Tagja volt számos iskolaiügyi, közművelődési és jótékony egyesületnek s egyik alapítója volt a Gyertyámosi községi első magyar nyelvű kisdudóvónak és a Szegeden levő Gyertyámosi községi magyar nyelvterjesztő konviktusnak. Volt országgyűlési képviselő is. A király érdemeiért a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntette ki. Röser Miklóst neje, született Török Ilonán kívül, a kivel tizenhat évig élt boldog házasságban, kiterjedt rokonsága gyászolja. Az elhunytat október 25-én, délután 3 órakor temették el a Lövöldetér 2. számú házából.

— **Halálozás.** Vettük a következő gyászjelentést:

Özv. dr. Wertheim Jakabné fájdalomtól megtört szívvel jelenti a maga, Jenő és Gyula fiait, valamint a nagyszámu rokonság nevében, szerető fiának, a kedves testvérnek és jó rokonnak Wertheim Béla okl. gyógyszerésznek 1903. október hó 23-án délután 5 órakor élete 31-ik évében történt elhunytát. A boldogult földi maradványai folyó hó 26-án délelőtt 11 órakor fognak a székesfejvári izr. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Keeksemét, 1903. évi október hó 24-én. Áldás és béke hamvaira!

— **Gazdasági hitelszövetkezet Padén.** A Razics József állami tanító és Szvoboda Adolf buzgalma következtében létrejött padéi gazdasági hitelszövetkezet tegnap tartotta alakuló közgyűlését Poroszkay Béla, a megyei központi hitelszövetkezet igazgatójának elnöklele alatt. Az alapszabály tervezetet hatvanan írták alá, akik 300 üzletrezt jegyeztek, a gyűlés lefolyása után azonban azonnal számosan jelentkeztek belépésre, úgy hogy kilátás van arra, miszerint a szövetkezet csakhamar képes lesz a padéi szerföltött mostoha gazdasági viszonyokon javítani. Az új szövetkezet elnökévé Ispánovics Istvánt, helyettes elnökévé Pechó Károlyt, pénztárnokává Razics Józsefet választották meg. A felügyelő-bizottság tagjai Fonyó István plébános, Szvoboda Adolf és Rigycski Milán községi jegyző, Tauber Ottó nagybirtokos és Imbrinovic Sándor földmivelő. A szövetkezet f. évi december hó 1-én kezd meg működését.

— **Elsülyedt hajók.** A szegedi folyamernökség a héten a Tiszán, Tiszaszentmiklós alatt a Mákos áttellenében valami munkálatot végeztetett két „Luntra” vashajócskával. Munkaközben, amint a Tiszából egy cölöpöt akartak a munkások kiemelni, az egyik vashajócska elmerült, ami a hozzá kötött másik hajócskát is a víz alá huzta. A rajta levő munkások a sülyedést látva, kiugráltak a vízbe és szerencsésen parta usztak a hideg fürdőben.

— **Szélhámos paraszt.** Markov Iván 34 éves csanádi illetőségű napszámos, mint Temesvárról írják, tegnap ott divatos ruhákba öltözve és Dungserszky Lázár nagybirtokos ispánjának adva ki magát, a leghihetlenebb módon akarta megkárosítani Temesvár néhány kereskedőjét. Elsőnek Csasznek József bornagykereskedő üzletét kereste fel, hol mintegy ezer korona értékű borokat és pálinkát rendelt meg, majd Neumann J. fűszerkereskedőnél 60 kor. 56 fillérnyi

fűszereket vásárolt. Walter Leó hentesnél 350 kgr. szalonnát és Schwarz Testvérek bornagykereskedőnél 419 kor. 36 fill. értékű borokat rendelt meg Dungserszky számára azzal a meghagyással, hogy az árukat Németh községbe szállítsák. Ezek után egyik józsefvárosi vendéglőben mulatott egyet, honnan fizetés nélkül akart ellállani. Ez okozta vesztét. A vendéglős rendőrt hivatott, aki Markovot a kapitányságra kísérte, hol töredelmesen bevallott mindent. Azzal védekeztek, hogy ittas volt. A szélhámos parasztot letartóztatták.

— **A Zágráb és Krapina között közlekedő közvetlen személyvonatok.** A máv. igazgatóságának közlése szerint a Zágráb máv. és Krapina között kísérletképp október hó végéig közlekedő és Zágráb máv. állomáson a budapest—fumei vonal nappali gyorsvonataihoz csatlakozó közvetlen személyvonatok, október 31-én tul is, az egész téli menetrend tartama alatt forgalomban maradnak.

— **Uj termésű tengerinek soronkívüli elszállítása.** A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint, a folyó évben is történt intézkedés az iránt, hogy az új (friss) tengeri morzsolt állapotban akár zsákokban, akár ömlesztett (a la rinfusa) állapotban kerül feladásra, f. évi október hó 20-ikától kezdve visszavonásig, legkésőbb azonban jövő évi február hó végéig, soron kívül, minden egyéb kocsiakománnyal képező áru és gabona szállítmány előtt első sorban, de az új (friss) tengeri feladási sorrendjében rakassék a kocsiába és szállíttassék el. Az igazgatóság.

— **A féláru vasuti jegyek.** A féláru vasuti jegy váltására jogosító arképes évi igazolványok az 1904. évre idejekorán leendő érvényesítésük végett a magy. királyi államvasutak igazgatóságához (VI. ker. Andrássy-ut 73—75. sz.) már f. évi október hó 20-ától kezdődőleg beküldhetők, azok az igényjogosultak pedig, kik a f. évben ily igazolvány birtokában nincsenek, de ilyet az 1904. évre váltani kívánnak, az igazolvány kiállítását ugyancsak a fenti időponttól kezdve kérelmezhetik. Nehogy tehát az igazolványok érvényesítése, illetve az új kiállításuk körül késedelem merüljön fel: figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy az érvényesítés kieszaközését, illetve az új igazolványok kiállítását az előirt módon mielőbb kérelmezzék. A nyugdíjasok lakhelyükre illetékes közigazgatási hatóság által nyugdíjas minőségüket és azt, hogy díjazott tisztséget vagy fizetéssel járó hivatalat nem viselnek, folyamodványaikon igazolatni tartoznak.

Színház és Irodalom.

* **A délvidéki szini kerület e hó 27-én kedden délután Zomborban tartja választmányi ülését.** Az ülésre Nagybecskerekéről a szinügyi bizottság képviselőjében dr. Dellimanic Lajos főispán és dr. Brájer Lajos b. tagok holnap reggel mennek át Zomborba.

* **Benkő Jolán jubileuma.** E tél folyamán nagyobbzabásu családi ünnepélyt szándékozik rendezni a nagyváradi Szigligeti-színház igazgatója. Ugyanis a társulat érdemeiben gazdag tagja, Benkő Jolánnak, a becskereki közönségnek is kedvelt színésznője, 40 éves színésznői jubileumát szándékozik megünnepelni.

* **„Chlopi felől szól az ágyu: bum.”** E címmel Lányi Ernőtől, kitől már a nótakedvelő közönség annyi sok szép dalt ismer, aktuális ügyes dal jelent meg egy Kossuth nótával, melynek címe „Bujdosik a csillag — Kossuth Lajos lelke.” E Kossuth nóta mélabus dallamával és gyönyörű szövegével Lányi dalai közül is kimagaslik, a „Chlopi nóta” pedig hangulatos szép dallamával és humoros szövegével s eredetiségénél fogva rövid idő alatt az ország legnépszerűbb nótája lesz. Mindkét nóta Klökner Ede budapesti zenemű kiadóhivatalában jelent meg (Budapest VIII. József-körút 22/24.) Ára 1 korona 20 fillér. Ajánljuk e humoros és időszerű zeneművet, amely tetszetős kiállításban is jelent meg, nótakedvelő közönségünk figyelmébe.

* **Rákóczi-album** lesz az Egyetértés karácsonyi ajándéka. Minden előfizetőjének megküldi ezt a kiválóan érdekes könyvet, azoknak is, akik most lépnek be az előfizetők sorába. A Rákóczi-album a nagy idők nagy emlékeinek hű tükré lesz, a magyar irodalom jelesei írják és a legismertebb művészberek illusztrálják. De azonfelül, hogy a mostani időkkel oly hasonlatos történelmi multat híven idézi föl az Egyetértés ebben az albumjában, nagyon érdekes szépirodalmi közleményekkel is gazdagítja. Már előre mondjuk, hogy az ország e nagy lapjához, valóban méltó ajándék lesz, meglepetés az olvasók számára. Ismételjük: Az Egyetértésnek minden előfizetője megkapja. Az Egyetértés előfizetési ára egyébként egy hónapra 1 frt 80 kr., negyedévre 5 frt, félévre 10 frt. Az ország mostohái: lelkészek, állami tisztviselők, tanárok, tanítók, jegyzők, városi, vasuti, postai hivatalnokok, magyar katonatisztek, kedvezményes áron kapják: egy hónapra 1 frt 20 kr-ért, negyed-

évre 3 frt 50 kr., félévre 7 frtért. A Divatszalon, a ház albirójának olvasmányát, kívánatra szintén kedvezményesen, negyedévre 1 frtért kapja az Egyetértés minden előfizetője. Az előfizetési pénzeket legcélszerűbb postautalványon egyenesen a kiadóhivatalba (Budapest, Vármegye-utca 11.) küldeni.

TÁVIRATOK.

Tisza István gr. miniszterelnök.

— A válság. —

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt fél 10 órakor váratlanul kihallgatásra hívta Tisza István grófot. Az egy óra hosszat tartó kihallgatás után a király Tisza István grófot kinevezte miniszterelnökké. Tisza István még a délután folyamán visszautazik Budapestre Khuen-Héderváry gróffal és Lukács Lászlóval.

A kinevezés hatása.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tisza István gróf kinevezésének híre a délelőtt folyamán gyorsan elterjedt a fővárosban. A képviselők közül sokan a parlament épületében voltak s velük Apponyi Albert gróf közölte először a kinevezést. A kinevezés az egyes ellenzéki pártokra különböző hatást tesz. A Kossuth-párt Tisza programjától teszi függővé állásfoglalását, míg a Szederkényi-párt, a pártonkivüliek s a néppárt hírszerint ellene lesz Tiszának. A volt nemzeti pártiak eddig még nem nyilatkoztak.

A király szavai.

Mint Bécsből táviratozzák, a király állítólag a következőket mondotta volna a mostani válságról:

— Eskümet mindig megtartottam s mindig megtartom, de míg élek, sohasem engedem meg, hogy olyat magyarázzanak a törvénybe, ami nincs benne.

Tisza István gróf nyilatkozata.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: Tisza István gróf megbízatásáról az újságírók előtt a következőleg nyilatkozott:

Ő felségétől megbízatást kaptam kabinetalakításra oly körülmények között, melyek parancsoló kötelességemné tették, hogy a koronát s az országot közügyeink mai súlyos állapotában ne hagyjam felelős kormány nélkül. A program, a melyet a függőben levő katonai kérdések tekintetében a kormány elő fog terjeszteni, a kilences bizottság eddigi egyhangu megállapodásainak csak aránylag lényegtelen módosításait igényli. Ez irányu kérésemet mielőbb elő fogom a kilences bizottságnak terjeszteni s egyuttal kérni fogom a bizottságot, hogy a módosításokat az eredeti szöveggel együtt terjeszse a pártértekezlet elé. Ekkép mindenki hü képet alkothat magának a módosítások hordereje felől, melyek szükségesek, hogy a szabadelvűpárt kebeléből kormány alakulhasson s az ország az anarkiától s a konfliktus veszélyétől megóvassék. Reményem van rá, hogy az előterjesztendő program megnyugvást fog kelteni az országban s rá fogja terelni az ellenzék is arra, hogy további akadályt ne gördítsen a változatlan ujonclétszám s a költségvetési felhatalmazás megszavazása elé. Első sorban ezen cél békés elérésére fogok törekedni, csak ha az ellenzék magatartása tenné kikerülhet-

lenné a harcot, fognám azt a parlamentáris szellemével meggyező alkotmányos fegyverek igénybevitelével megküzdeni.

A kilences bizottság.

A szabadelvűpárt kilences bizottsága holnap ülést tart, a melyen Tisza István gróf is részt vesz. A bizottság határozatait azután eredeti és módosított szövegével a szabadelvűpárt értekezlete elé terjeszti, mely valószínűleg holnap este lesz.

A képviselőház összehívása.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Szederkényi Nándor vezetése alatt álló függetlenségi párt kiküldött bizottsága ma délelőtt akarta átnyújtani Apponyi Albert gróf házelnöknek a képviselőház összehívására vonatkozó kérvényt. Apponyi Albert gróf azonban, tekintettel arra, hogy ő a kilences bizottság tagja s mint ilyen most nem elnökölhet, a kérvényt nem fogadta el s Szederkényieket Tallián Béla alelnökhöz utasította. Tallián Béla a kérvényt át is vette s a képviselőházat október 29-ikére, csütörtökre hívja össze.

Az új kormány.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint politikai körökben beszélnek, az új kormányban a régi kabinetből csak Lukács László pénzügyminiszter és Kolossváry Dezső honvédelmi miniszter foglalna helyet.

Kihallgatás a királynál.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből táviratozzák: A király ma délelőtt általános kihallgatást adott, melyen Goluchovszky Agenor gróf külügyminiszter is jelen volt.

Fadrusz János halála.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Fadrusz János, a hírneves szobrász, a pozsonyi Mária Terézia-szobor s a kolozsvári Mátyás-szobor alkotója, tegnap meghalt. Fadrusz János 1858-ban született Pozsonyban s így most 45 éves volt. Az erős termetű ember az utóbbi időben lett csak beteg, de betegségéből nem tudott kilábalni s mostanában már állandóan betegeskedett. Betegsége mind súlyosabbra vált, míg végre tegnap kiszenvedett Fadrusz halála az egész országban mély részvétet kelt, különösen pedig szülővárosban Pozsonyban, ahol, mint onnan jelentik, a város ma rendkívüli közgyűlést tartott, melyen elhatározták, hogy ha Budapest másként nem intézkedik, odaszállítatja s diszsihelyet ad neki. A temetés részleteire nézve egyébként még nem történt intézkedés.

A horvát bán betegsége.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bán egészségi állapotára vonatkozólag azt sürgönyzik Zágrábról, hogy Pejacevics gróf egészsége legfőkébb 10 nap mulva ismét helyre fog állani.

Iparkiallítás Sopronban.

Budapest október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Sopronból jelentik, hogy az ottani kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott közgyűlésében kimondotta, hogy a jövő év folyamán Sopronban iparkiallítást rendez és pedig az iparkamara egész területén lakó, tehát a vasvármegyei iparságnak is teljes bevonásával.

A cári pár utja.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, az orosz cári pár ma ismét visszaérkezett az orosz fővárosba.

Az olasz kormányválság.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából az olasz kormányválságra vonatkozólag beavatott forrásból jelentik, hogy Giolitti lesz Olaszország miniszterelnöke. Pénzügyminiszternek ismét Luzzato van kiszemelve.

Az Ósbudavár igazgatójának letartóztatása.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ósbudavár igazgatóját, Friedmann, a rendőrség az amerikai hatóságok megkeresésére letartóztatta s átkísérte az ügyészség börtönébe. Az amerikai hatóságok Friedmann hamis bukásért üldözik, a melyet 300 ezer dollár passívával Amerikában elkövetett.

Nagy sztrájk.

Budapest, október 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Barcelonából jelentik, a gázgyári munkások sztrájkja napról-napra nagyobb mérvet ölt. A sztrájkolók fenyegetően viselik magukat s a csendőrség több rendetlenkedő munkást kénytelen volt letartóztatni.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1903. október 26.

A készárúüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	kilo	50 kilogr. ára		kilo	50 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	uj	76	7.50	7.65	80	7.85
Pestvidéki	uj	76	7.35	7.50	80	7.80
Bánsági	uj	76	7.40	7.55	80	0.—
Bácskai	uj	76	7.50	7.65	80	0.—
Rozs	uj elsőrendű			70—75	6.20	6.30
	„ másodrendű			—	6.10	6.20
Árpa	„ takarmány			60—62	5.50	5.70
	„ égetni való			62—64	5.40	5.50
	„ sörfőzésre való			64—66	0.—	0.—
Zab	„			39—41	5.55	5.70
Tengeri ó	bánsági			—	6.10	6.20
	másnemű			—	6.20	6.30

Határidő-üzlet.

Budapest, október 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak nagyjából szilárdak. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.66
Buza (áprilisra 1904.)	7.77
Tengeri (májusra 1904.)	5.35
Zab (októberre)	5.41
Rozs (októberre)	6.26

TÖRVÉNYSZÉK.

§. Az alibunári volt főszolgabíró ügye. Ismeretes, hogy még a Kaffka-féle vizsgálatok alkalmával Kajtár Jenő volt alibunári főszolgabíró állásától felfüggesztett és hivatali sikkasztás és okirathamisítás miatt eilene vizsgálatot indítottak. A sokáig húzódozó ügyben, mint Pancsováról írják, most az a fordulat állott be, hogy az ottani törvényszék Kajtár ellen a további bünvizsgálatot jogérvényesen megszüntette.

§. A „Wacht am Rhein” Zsembolyán. Néhány hónappal ezelőtt történt, hogy Zsembolya egyik vendéglőjében két, jókedvű férfiből álló társaság mulatott. Az egyik társaságnak valamelyik tagja a „Wacht am Rhein”-t huzatta a cigány-nyal, mire Porse Vilmos, egy zsembolyai lap szerkesztője a másik társaságból átszólt, hogy Magyarországon a „Wacht am Rhein”-t még tréfából sem szabad játszani. A két uri ember között heves szóváltás támadt. Az esetet Porse éles bírálat tárgyává tette lapjában úgy, hogy az ügy a szegedi sajtóbíróskodás elé került. A napokban tartották meg Szegeden a főtárgyalást, a melynek során a bíróság Porse Vilmost a vád alól fölmentette.

Nyilttér.*

Rövid használat után nélkülözhetlen.

Igen alkalmas utazásoknál.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.

Bizonyítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetlen fogtisztító-szer.

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájrég gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ez által. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „Kalodont”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kettősen egyesíti.

(68/III—5.5)

* Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Pénzt, sok pénzt,

h a v o n k é n t 1000 koronáig kereshet mindenki tisztességesen minden szakismeret nélkül.

Küldje be címét E 978 jelleg alatt a következő címre: **Annoncen-Abteilung des „Merker“ Mannheim,** Meerfeldstrasse. (774-52.24)

2508. II. 1903. számhoz.

844-3.2

Hirdetmény.

Torontálmegye közigazgatási bizottsága 1903. évi október hó 12-én kelt 5836/903. sz. határozatával a zombolya-kisörsi tvh. közut 0-12 km. szakaszára szükséges kavicsos homok szállítását 4680 korona összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok fogantatásának biztosítása céljából az 1903. évi november hó 16-ik napjának d. e. 11 órájára a nagybecskereki m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívtnak, hogy a fentebb munkálat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előírt 5 százaléknál bányapénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 11 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Nagybecskerek, 1903. október 19-én.

M. kir. államépítészeti hivatal.

A hivatal főnöke:

Faur,
kir. főmérnök.

Házeladás.

Hivatalnok vagy magánzó, ki körülbelül 600 korona évi házbért fizet, rendkívül előnyös feltételek mellett vehet egy új, szolidan épült

lakóházat.

Érdeklődők sziveskedjenek

WEHNER JÓZSEF urhoz

helyben bővebb felvilágosításért fordulni. (849-2.1)

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy az alant számmal felsorolt zálogtárgyak lejárta és az 1881: XIV. t.-c. értelmében 1903. évi november hó 12-én d. e. 9 órakor az intézet helyiségében nyilvános árverés alá kerülnek. Ezen zálogtárgyak hosszabbítása vagy kiváltása csakis 1903. évi november hó 10-éig d. e. 12 óráig eszközölhető.

(84)-1.1

Nagybecskereki kézi zálogkölesön-intézet.

47 58 101 20 28 29 43 94 214 484 97 555 85 669 744 880
942 1045 1340 1493 1524 55 61 1632 86 1874 1911 55
2112 248 310 76 410 45 61 508 33 650 789 924 56 79
781 3115 83 84 211 12 31 341 48 97 470 79 99 503 45
605 49 54 75 86 720 52 84 993 4050 84 120 244 94 370
442 82 541 54 620 46 760 840 76 902 33 5036 93 141 75
456 91 514 16 60 632 722 32 55 68 818 33 84 91 907 98
6020 41 113 37 43 66 212 39 70 311 49 513 28 72 76 97
604 61 79 701 38 55 70 88 800 01 15 85 99 907 64 65 91
7048 52 55 70 71 77 92 107 08 12 17 76 219 31 50 82
324 88 89 412 44 69 91 507 35 628 730 54 97 810 20 44
50 55 79 902 04 16 49 63 65 77 87 8029 88 90 94 95
114 026 027 40 50 58 223 64 93 303 10 25 50 70 434 38
63 64 80 532 47 71 97 635 39 91 95 733 840 48 66 94
927 61 77 9001 11 68 88 99 116 26 65 98 209 11 31 42
58 67 71 92 93 99 353 58 73 414 17 36 65 84 94 508 16
20 36 50 56 91 613 27 29 56 89 93 95 705 23 29 48 63
65 79 80 95 804 08 42 52 71 74 931 47 64 70 75 77 78
85 1008 15 26 36 60 78 80 87 104 14 46 54 92 97 203
15 41 52 59 70 82 325 33 410 34 62 64 530 51 82 98
639 73 97 703 04 34 39 51 81 818 47 63 81 89 95 912
24 54 69 89 89 96 11020 23 62 79 111 16 17 20 21 33
40 83 89 99 206 13 23 26 27 33 42 62 66 76 94 316 29
35 47 57 61 62 91 94 439 40 50 51 53 55 63 69 501 05
42 48 55 59 65 70 72 76 86 90 93 615 20 25 37 44 45 47
53 60 63 72 76 80 81 82 89 703 08 09 14 16 18 24 28 30
33 41 52 54 63 71 72 73 75 79 800 07 10 12 34 51 55 59
62 63 64 68 71 73 83 86 92 93 915 16 18 21 27 29 30
33 35 36 37 52 68 73 81 89 98 12004 11 14 28 42 47 66.

Románpetre község előjárósága.

4. sz. 6. mp. 1903.

847-1.1

Hirdetmény.

Közhírré tétetik, hogy ezen község határában felügyelet nélkül talált 1 darab 141 cm. magas, 1 $\frac{1}{2}$ éves, 30 koronára becsült szürkészörű, mk. h. lábán kesely mēn csikó folyó évi november hó 10-ik napján d. e. 11 órakor a helybeli község-háznál tartandó nyilvános árverésen a legfőbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fog adni.

Kelt Románpetrén, 1903. évi október hó 22-én.

Gedja,
községi bíró.

147.555/1903.

Magy. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a budapest-ferencvárosi fiók-műhelyben szükséges 1 db álló gőzgép és a gőzgéppel közös alapon álló gőzkazán szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A tengelyszabályozóval és szíjhajtású lendkerékkel ellátandó gőzgép 10-12 tényleges lóerőre szerkesztendő. A gőzgép indításra rendezendő be és szállítandó az erre szükséges alkatrészek. A gőzkazán 10 m³ fűtő felülettel bírjon és 78 legköri göznyomásra készíthető és szállítandó a 8 méter magas kéményvel, az összes a törvény által előírt szerelvényekkel, egycsőves előmelegítővel, egy lövetyűvel és az összes csővezetékkel.

Az ajánlattételre szükséges különleges szál-

litási feltételek 41.727.903. sz. a magy. kir. államvasutak nyomtatványtáránál beszerezhetők.

Az ajánlatok lepecsételve, ivenként egy koronás bélyeggel, valamint „Ajánlat a 147.555/1903. számhoz” felírással ellátva, legkésőbbben folyó évi november hó 17-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak gépészeti főosztályánál benyújtandók.

Az ajánlatban kitüntetendők:

1. A szállítandó gőzgép és gőzkazán egységára az ajánlatban korona értékben, számokban és betűkben teendő ki, beleszámlítva a tárgyaknak a budapest-ferencvárosi fiók-műhelybe való bérmentes szállítására és felszerelésére, illetve üzemképes állapotba való helyezésére szükséges költségeket is.

2. A megrendelés vételének napjától számított szállítási határidő, mely alatt szállító az ajánlott gőzgépet és gőzkazánt a fent jelzett helyre szállítani, illetve üzemképes állapotban átadni magát kötelezi.

Ezen szállítási határidőnek be nem tartása esetén szállító hetenként 20 korona kötbért tartozik fizetni.

3. A szállítandó gőzgép és gőzkazán súlya. Az ajánlatban kitüntetett súlytól való eltérés esetében a 41.727/903. számú különleges feltételek 15. §-ában körülírt eljárás követendő.

4. Az ajánlatban csatolandó az ajánlott gőzgép és gőzkazán oly részletesen kidolgozott rajza, hogy abból az egyes szerkezetek pontosan megtekinthetők legyenek.

Az ajánlati rajzok ajánlattevőknek vissza nem fognak adni.

A szállítással a gőzgép és gőzkazán összes részletrajzai másolatban lesznek a magy. kir. államvasutak igazgatóságának minden külön díj-fizetés nélkül átadandók.

Bánatpénz fejében az ajánlott összegnek 5%-a készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban az ajánlatok fent jelzett benyújtási határideje előtti napon déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő, megjegyezvén, hogy az értékpapírok a budapesti, illetve bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb utolsó árfolyam szerinti értékben számíthatnak, de a névértéken felül nem fogadhatnák el.

Az ajánlatok érdemleges elintézése után 8 hét alatt az el nem fogadott ajánlattevők bánatpénze visszaadandó, a szállítással megbízott ajánlattevő bánatpénze pedig a megrendelés kézbesítése napjától számított 8 nap alatt a kereseti összeg 10%-ára lesz kiegészítendő és ovadék címén fog visszatartatni.

A gőzgép és kazán átvételére és kifizetésére az egy per mille levonására, a bélyegilletékekre, a jótállásra, a gyártás ellenőrzésére, a peresügyekre, az anyagok származására és a szállítás egyéb feltételeire nézve a 41.727/903. sz. különleges feltételekben részletesen előírt határozmányok mérvadóak.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága fentartja magának azt a jogot, hogy tekintet nélkül az ajánlott árakra, ajánlatot nem tett más céget is a szállítással megbízzhasson, és a szállítástól egészen eltekinthessen.

Ajánlattevő ajánlatával annak benyújtásától számítva 8 hónapig kötelezettségben marad.

Budapest, 1903. évi szeptember hóban.

(3-1)

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTÁL“

KIADÓHIVATALÁBAN.

139683/1903.

M. kir. államvasutak.

H i r d e t m é n y.

A magyar királyi államvasutak kezelésében álló helyi érdekű vasutaknak 1903. évi augusztus hó 1-ső óta érvényes közös áru- és személyszállításra legközelebb az I. pótlék jelenik meg, mely magában foglalja a bihari, esztergomi, debreceni, derecske-nagylétei, halas-bácsalmás-rigyiczai, hódmezővásárhely-makó-nagyszentmiklósi és nyiregyházi-mátészalkai helyi érdekű vasutak áru- és személyszállítását, a szlavóniai helyi érdekű vasutak áru- és személyszállítását, az első délnyugati határörvidéki és a magyar délkeleti helyi érdekű vasutak áru- és személyszállításának módosítását, illetve kiegészítését.

Ezen pótlék magyar és német nyelven külön-külön jelenik meg s példányai a magyar királyi államvasutak igazgatóságának (Budapest VI. Csengery-utca 33.) és az üzletvezetőségeknél példányonként 20 filléért lesz kapható.

Budapest, 1903. október hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

Nagybecskerek

Telefonszám 45.

Szén és pirszén (coaks) nagyban.

Aninai fűtőszén, mely a porosz szenet teljesen pótolja, és pedig darabos és kockaszén, továbbá gyári szén kazánfűtésre és mosott kovácszén, végül első minőségű legszesz- és bányakösz kapható, azonban csak teljes vasuti kocsirakományokban

Torontálmegye bármely vasuti állomására szállítva.

A feltételeket közli:

(843-15.3)

Steinitzer Géza,

szénnagykereskedő.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.